

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2015-02-23
Meddelad i
Linköping

Mål nr
8224-14
8304-14

SÖKANDE

Thule Möbler Aktiebolag, 556641-3117
Box 27
736 21 Kungsör

MOTPARTER

1. Södermanlands läns landsting, 232100-0032
631 88 Eskilstuna

2. Folktandvården Sörmland AB, 556820-2625

3. Folktandvården Västmanland AB, 556766-5574

4. Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet, 222000-2931

5. Västmanlands läns landsting, 232100-0172

6. Sörmland Landstingsservice AB, 556778-9879

Ombud för 2–6: Södermanlands läns landsting, Upphandlingsenheten

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2015 -02- 23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 197159

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Södermanlands läns landsting, Folk tandvården Sörmland AB, Folk tandvården Västmanland AB, Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet, Västmanlands läns landsting och Sörmland Landstingsservice AB (de upphandlande myndigheterna) genomför tillsammans en upphandling av ramavtal avseende "Möbler" med beteckning DU UPP13-026 (upphandlingen). Upphandlingen genomförs genom öppet förfarande enligt LOU och som tilldelningsgrund tillämpas lägsta pris. Upphandlingen är uppdelad på tre produktområden: arbetsstolar, kontorsmöbler samt miljömöbler och inredningstextilier. Utvärderingen genomförs separat för vart och ett av produktområdena. De upphandlande myndigheterna har i tilldelningsbeslut den 29 augusti 2014 antagit anbud från Thule Möbler Aktiebolag (Thule Möbler) avseende produktområdet kontorsmöbler.

Kinnarps AB (Kinnarps) ansökte om överprövning av upphandlingen avseende produktområdet kontorsmöbler. Genom dom den 24 oktober 2014 i mål nr 6268-14 förordnade Förvaltningsrätten i Linköping att upphandlingen inte fick avslutas förrän rättelse skett i form av en ny anbudsutvärdering i enlighet med skälen till domen. Av skälen till domen framgår att de upphandlande myndigheterna vid den nya utvärderingen skulle utgå från att Thule Möbler inte uppfyllde det obligatoriska kravet enligt punkt 4.1 i Administrativa föreskrifter.

Av nytt tilldelningsbeslut den 17 november 2014 framgår att de upphandlande myndigheterna beslutat att anta anbud från Kinnarps avseende produktområdet kontorsmöbler.

Thule Möbler ansöker nu om överprövning av upphandlingen avseende produktområdet kontorsmöbler. Bolaget yrkar i första hand att förvaltningsrätten beslutar att de upphandlande myndigheternas meddelande om

beslut att tilldela Kinnarps kontrakt inte uppfyller kraven i 9 kap. 9 § LOU och att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett i form av att meddelandet skickat den 17 november 2014 rättas samt att de upphandlande myndigheterna rättar de fel som i övrigt begåtts i upphandlingen. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om.

De upphandlande myndigheterna bestrider Thule Möblers yrkanden och yrkar att ansökan om överprövning ska avslås.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Thule Möbler

Av förklaringen som fogades till tilldelningsbeslutet framgår inte skälen till beslutet, vilket är ett krav enligt 9 kap. 9 § LOU.

De upphandlande myndigheterna har inte fastställt vad föremålet för upphandlingen exakt omfattar och de avser inte heller göra någon utvärdering avseende samtliga produkter som det aktuella avtalet kan omfatta. Detta bryter mot principerna om transparens och likabehandling. Av definitionen av ramavtal framgår att villkor för avrop, dvs. kontrakt, ska vara fastställda under en given tidsperiod. Av förfrågningsunderlaget och av de upphandlande myndigheternas inlagor framgår att det väsentligaste villkoret saknas i ramavtalet, nämligen vilka produkter ramavtalet i själva verket ska omfatta. Det finns inga bestämmelser vare sig i upphandlingsdirektivet eller LOU som lämnar utrymme för upphandling av en obestämd grupp av artiklar.

CPV-koder måste anges för föremålet för en upphandling, vilket nu inte har skett. De produkter som bolaget har lämnat anbud på ingår i upphandlingen och anges med CPV-koder. Andra produkter som dock inte specifi-

ceras i upphandlingen omtalas endast med termen "övrigt sortiment". CPV-kodernas syfte är att precisera föremålet för en upphandling och då räcker det inte med att endast ange koderna för produktgrupper.

Det som avses med "övrigt sortiment" ingår inte i vare sig specifikationen avseende föremålet för upphandlingen eller i anbudsutvärderingen och kan därför inte ingå i ett upphandlingskontrakt eller bli föremål för avrop. De upphandlande myndigheterna gör sig därmed skyldiga till olovliga direktupphandlingar. Artiklarna avropas när ett behov uppstår och avrop ska göras utan att upphandlingen annonseras, dvs. att upphandlingen ska göras med tillämpning av det förhandlade förfarandet utan föregående annonsering. Bestämmelser om upphandling utan föregående annonsering utgör undantagsregler som ska tolkas restriktivt och den som tillämpar en undantagsbestämmelse har bevisbördan för att den är tillämplig. Relevanta lagrum, 4 kap. 5 och 7 §§ LOU, ger inget utrymme för de upphandlande myndigheterna att genomföra en upphandling på sätt som skett.

Samtliga krav som ställs för ett visst kontrakt ska ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion med detta. Kravet i 4.1, som bolaget uppges inte ha uppfyllt, gäller sådana produkter som inte kommer att ingå i kontraktet eller har preciserats i specifikationen och inte heller ska ingå i anbudsutvärderingen. Kravet kan därmed inte ha samband med kontraktsföremålet eftersom kontraktsföremålet ska utvärderas efter lägsta pris men något lägsta pris ska inte utvärderas. Det obligatoriska kravet saknar därmed relevans och går utöver vad som är nödvändigt i upphandlingen. Kravet står därmed i strid med proportionalitetsprincipen. Bolaget har därför uteslutits i strid mot proportionalitetsprincipen. Bolaget har lämnat prislistor på alla de fabrikat samt produkter som ingår i relevant varukorg och som ingår i anbudet. Bolaget har därmed bifogat samtliga dokument som varit relevanta för upphandlingen.

Det framgår inte tydligt av punkterna 1.1 och 4.1 att övrigt sortiment ska offereras och prislistor ska bifogas. Det exempel som redovisas under punkt 4.1 tydliggör att det endast rör sig om att säkerställa så att samma villkor ska gälla för samtliga produkter från en tillverkares prislista vilka ingår i varukorgen, inte att prislistor för övriga fabrikat skulle bifogas. Parentetiskt kan tilläggas att kravet på att prislistan inte får vara framtagen särskilt för upphandlingen kommer i konflikt med LOU även på en annan grund. Det är leverantörerna som ska lämna anbud och vilka priser eller prisnivåer som ska redovisas bestäms uteslutande av anbudsgivaren.

Det första tilldelningsbeslutet var korrekt trots att upphandlingen innehöll ett felaktigt obligatoriskt krav. Det föreligger en plikt för upphandlande myndigheter att rätta vissa fel som begåtts i en upphandling. De upphandlande myndigheterna tillät indirekt bolaget att rätta sitt anbud när de vid det första tilldelningsbeslutet bortsåg från det oproportionerliga kravet. Så har dock inte gjorts när de upphandlande myndigheterna i sitt senaste tilldelningsbeslut upprätthållit sitt oproportionerliga krav. Bolaget har inte erbjudits att komplettera sitt anbud med de bilagor som saknades.

Bolaget lämnade endast den dokumentation som gällde de efterfrågade och offererade produkterna, vilket de upphandlande myndigheterna borde ha framhållit i mål nr 6268-14. De upphandlande myndigheterna hade uppställt ett felaktigt krav som de dock inte frånföll eller medgav var felaktigt i mål nr 6268-14. Kravet var betydelselöst i anbudsutvärderingen, vilket inte framhölls av de upphandlande myndigheterna. De upphandlande myndigheterna har i mål nr 6268-14 inte berikat processmaterialet eller fört processen på det sätt som skulle vara förenligt med principerna i 1 kap. 9 § LOU. Det åligger upphandlande myndigheter att i varje skede under upphandlingsprocessen iaktta dessa principer. Förvaltningsrätten kunde inte ex officio komplettera de upphandlande myndigheternas bristfälliga argumentation.

Bolaget borde ha givits tillfälle att yttra sig i mål nr 6268-14 mot bakgrund av HFD:s praxis i HFD 2011 ref. 29.

De upphandlande myndigheterna

De upphandlande myndigheterna har inte brutit mot någon bestämmelse i LOU och Thule Möbler har inte lidit eller kan komma att lida skada.

Det bestrids att underrättelsen har utformats i strid med LOU. Tilldelningsbeslutet som Thule Möbler har ingett utgjorde endast en del av underrättelsen. Underrättelsen och den därpå följande avtalsspärren syftar till att säkerställa leverantörens möjlighet att överpröva en upphandling. Eftersom Thule Möbler har ansökt om överprövning och förlängd avtalsspärr gäller kan utformningen av underrättelsen inte anses vara till skada för bolaget.

Den aktuella upphandlingen har föranletts av deras behov av att teckna avtal för köp av produkter inom en varugrupp som omfattar ett stort antal artiklar och inom vilken köparens behov inte går att förutse till den grad att kontrakt kan tecknas på förhand för varje inköp under kommande år. De har därför valt att upphandla ett ramavtal. Ett visst mått av osäkerhet ligger i ramavtalets natur utan att principen om transparens för den saken skall sättas åt sidan. Med Thule Möblers resonemang skulle syftet med ramavtal förfelas. Ramavtalets konstruktion stämmer överens med regelverket. Syftet med att i ramavtalet även upphandla övrigt sortiment är att köparna inte ska tvingas göra direktupphandlingar vid varje tillfälle det finns behov av en produkt inom det definierade produktområdet. Det väsentligaste villkoret, dvs. vilka produkter som omfattas av avtalet är fastställt och omfattar de produkter som leverantören har offererat i enlighet med det aktuella kravet.

De upphandlande myndigheterna har angivit CPV-koder för föremålet för upphandlingen. De upphandlande myndigheterna har inte vitsordat att upphandlingen skulle omfatta produkter som inte framgår av förfrågningsunderlaget eller att den har kodats eller annonserats på felaktigt vis.

Av administrativa föreskrifter punkt 1.1 framgår att deras behov av mindre frekventa produkter ställer krav på ett brett utbud av övrigt sortiment inom respektive produktgrupp. Detta har säkerställts genom att de i upphandlingen har ställt krav på att leverantörerna ska offerera övrigt sortiment med angivande av pris och rabattsats. Det är ett vanligt sätt att konstruera varuupphandlingar på för att fånga upp och avtala om produkter som annars skulle behöva köpas utanför ramavtalet till icke reglerade priser. Att utvärdera t.ex. samtliga existerande möbler och möbeltillbehör på marknaden är inte praktiskt genomförbart varför upphandlande myndigheter generellt använder sig av varukorgar kompletterade med övrigt sortiment i omfattande varuramavtal som detta. Deras intention att reglera även övrigt sortiment inom ramen för avtalet har således samband med kontraktsföremålet och står i proportion till detta. Kravet är även nödvändigt för att uppnå det ovan beskrivna syftet.

Av skälen till domen i mål nr 6268-14 framgår att kravet är tydligt och inte inrymmer möjlighet för dem att anta en anbudsgivare som offererat produkter och samtidigt underlåtit att inlämna prislistor för dessa. Upphandlingen har rättats på det sätt rätten har bestämt. Thule Möbler har ett eget ansvar då bolaget offererat övrigt sortiment men samtidigt, i strid med förfrågningsunderlaget, valt att inte bifoga samtliga relevanta prislistor för att hålla ned omfånget på anbudet.

Överprövningsprocessen har hanterats inom ramen för LOU och de upphandlande myndigheterna har gjort vad som ankommer på dem genom att delta som part i processen samt efterkomma förvaltningsrättens dom.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förfrågningsunderlaget, Administrativa föreskrifter

I punkt 1.1 Aktuell upphandling anges bl.a. följande. Denna upphandling avser ramavtal för Köparens (med Köparen avses alla köpande avtalsparter om det inte tydligt framgår annat i hela förfrågningsunderlaget) behov av nya kontorsmöbler, arbetsstolar, miljömöbler, inredningstextilier med tillbehör för successiva avrop enligt beskrivning i det samlade förfrågningsunderlaget. Omfattningen avser nyanskaffning samt löpande kompletteringsköp. Sörmlands Lansting har under den senaste avtalsperioden styrt inköpen mot ett begränsat standardsortiment utbud för volymprodukterna baserat på avtalsleverantörens anbudsprodukter. Arbetssätt och styrning har fungerat tillfredställande och Köparen avser att använda modellen med styrning och arbetssätt under kommande avtalsperiod. Det innebär att Leverantörerna **ska** leverera en presentation för standardsortiment samt att krav ställs på att avtalsleverantörens säljare ska vara behjälplig i styrningen till det standardiserade sortimentet. För att tillgodose Köparnas varierande behov av mindre frekventa produkter ställer det även krav på att Leverantören/Leverantörerna har ett brett utbud för övrigt sortiment inom respektive produktgrupp.

I punkt 1.2 Upphandlingsförfarande anges följande. Öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling, LOU. Upphandlingsformen medger inte förhandling, varför det är av stor vikt att alla krav och villkor enligt detta förfrågningsunderlag följs och bästa villkor lämnas i anbudet.

I punkt 2.1 Obligatoriska krav anges följande. Förfrågningsunderlaget med bilagor innehåller ett antal obligatoriska krav. Förutsättningarna för att ett anbud **ska** kunna prövas, utvärderas och antas är att dessa krav är upp-

fyllda. Kraven avser såväl krav på Leverantören och anbudet som på efterfrågade varor och tjänster.

I punkt 2.6 Helt eller delat anbud anges bl.a. följande. Anbud kan lämnas på en eller samtliga nedanstående delar gällande uppdraget. Anbud ska dock omfatta totalt efterfrågat behov per specificerad produktgrupp. Varje produktgrupp är en egen separat upphandling, blir någon del överprövad kan avtal tecknas med den/de delar som inte blev överprövade. Ramavtal kommer att tecknas med en Leverantör per produktgrupp:

- Arbetsstolar
- Kontorsmöbler
- Miljömöbler och inredningstextilier

I punkt 4.1 Anbudspriser anges bl.a. följande: Anbudspris ska anges i Prisbilagorna för respektive produktgrupp och inkludera samtliga skakrav och ingående tjänster.[...] Anbudsgivaren ska även offerera övrigt sortiment och fabrikat genom att, utöver prisbilaga, bifoga fullständig prislista/sortimentsförteckning.[...] Rabattsats för övrigt sortiment i prislistan ska offereras med samma rabatt som anbudsprisernas rabatt. [...] Prislistor ska bifogas till anbudet och vara en vid anbudstillfället gällande ordinarie prislista.

I punkt 4.2 Vid avtalets tecknande anges, avseende möbler, följande: Vid avtalstecknande fastställer Köparen standardsortimentet där referensobjekten, i respektive prisbilaga kommer att ingå tillsammans med andra utvalda produkter och möbeltyger utifrån anbudsgivarens offererade tillverkare.

Annons

Av annons för meddelande om upphandling framgår att följande CPV-koder har angivits för den nu aktuella upphandlingen. 391000000-2 (08)

Möbler (inkl. kontorsmöbler), inredning, hushållsapparater (exkl. belysning) och rengöringsprodukter, 39100000-3 (08) Möbler, 39112000-0 (08) Stolar, 39130000-2 (08) Kontorsmöbler, 39151000-5 (08) Diverse möbler, 39200000-4 (08) Inredning samt 39516100-3 (08) Inredningstextilier.

Thule Möblers anbud

Av följebrev till Thule Möblers anbud framgår bl.a. följande. För att hålla ned omfånget på anbudet bifogas i detta läge enbart prislistor och produktfaktablad för de produkter som offererats i anbudet. Givetvis kan även prislistor, kataloger och övriga fabrikat tillsändas er på anmodan.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 2 kap. 15 § LOU avses med ramavtal ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

Av 9 kap. 8 § LOU framgår följande. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör

förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 och 11 kap.

Av 9 kap. 9 § första stycket LOU framgår följande. En upphandlande myndighet ska snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som har fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. I underrättelsen ska myndigheten ange den period under vilken avtal enligt 16 kap. 1 § inte får ingås (avtalsspärr).

Av 16 kap. 1 § LOU framgår bl.a. följande. Om en upphandlande myndighet är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket och underrättelsen har skickats med ett elektroniskt medel, får den upphandlande myndigheten inte ingå avtal (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att underrättelsen skickades. Om underrättelsen har skickats på annat sätt än med ett elektroniskt medel till en eller flera anbudssökande eller anbudsgivare, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått från utskickandet. Om en upphandlande myndighet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den angivna perioden.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt 16 kap. 11 § LOU ska en ansökan om överprövning av en upphandling ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av en sådan avtalsspärr som avses i 1 eller 3 §.

Proportionalitetsprincipen förutsätter att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig proportion till de mål som eftersträvas. Upphandlingens art och värde ska därför beaktas exempelvis när villkoren för att få delta i upphandlingen fastställs. Uppställda krav får inte heller vara onödiga eller oproportionerliga (jfr prop. 2009/10:180 s. 91).

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolen är begränsad till de grunder som parten har åberopat (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Domstolen kan pröva skaderekvisitet först, dvs. att domstolen först prövar om de påstådda bristerna medfört skada eller risk för skada för bolaget (jfr HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

Thule Möbler har framfört synpunkter på förvaltningsrättens handläggning av mål nr 6268-14. Förvaltningsrätten utövar inte tillsyn över sin egen handläggning. Vad Thule Möbler har anfört om förvaltningsrättens handläggning av mål nr 6268-14 kan därför inte föranleda någon åtgärd från förvaltningsrättens sida.

Förvaltningsrätten har i de förevarande målen att pröva om det på grundval av vad Thule Möbler anfört är visat att de upphandlande myndigheterna har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada.

Gällande Thule Möblers synpunkter på underrättelsen om tilldelningsbeslutet konstaterar förvaltningsrätten följande. Syftet med att upphandlande

myndighet ska skicka ut en underrättelse om tilldelningsbeslut samt däri ange skälen för beslutet är att leverantörer ska få den information som är nödvändig för att kunna ansöka om effektiv prövning (jfr prop. 2009/10:180 s. 113). Om en underrättelse om tilldelningsbeslut inte uppfyller kraven i 9 kap. 9 § LOU är följden att avtalsspärr inte börjar löpa och därmed börjar inte heller tiden inom vilken en ansökan om överprövning ska ha inkommit att löpa. I de förevarande målen har Thule Möbler ansökt om överprövning och förvaltningsrätten avser inte att avvisa ansökan såsom för sent inkommen. Att Thule Möbler inte kunnat ta tillvara sina intressen i processen har inte kommit fram. Eventuella brister i underrättelsen om tilldelningsbeslutet har därmed inte medfört att Thule Möbler lidit eller kan komma att lida skada. Därmed saknas förutsättningar för att på denna grund besluta om åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU.

Thule Möbler har anfört att föremålet för upphandlingen inte är definierat samt att CPV-koder inte har angivits. Den delen av upphandlingen som nu är föremål för överprövning avser produktområdet kontorsmöbler. Av förfrågningsunderlaget framgår det att ramavtalet avser nyanskaffning och löpande kompletteringsköp. Vidare framgår det att anbudsgivare ska presentera ett standardsortiment samt ha ett brett utbud för övrigt sortiment inom respektive produktgrupp. Förvaltningsrätten anser att förfrågningsunderlaget därmed är tillräckligt klart och tydligt utformat för att leverantörer ska kunna avgöra vad upphandlingen avser. Det framgår även att CPV-koder har angivits för föremålet med upphandlingen. Vad Thule Möbler har anfört i denna del visar därmed inte att de upphandlande myndigheterna har brutit mot någon bestämmelse i LOU.

De upphandlande myndigheterna har enligt förfrågningsunderlaget använt sig av ett öppet förfarande vid upphandling av det nu aktuella ramavtalet. Förvaltningsrätten anser inte att det Thule Möbler beträffande övrigt sortiment har anfört angående otillåtna direktupphandlingar och förhandlat för-

farande utan annonsering visar att de upphandlande myndigheterna har brutit mot någon bestämmelse i LOU på ett sätt som medfört skada för Thule Möbler.

Gällande punkt 4.1 Administrativa föreskrifter har Thule Möbler bl.a. anfört att kravet gällande övrigt sortiment är otydligt, att det saknar relevans och att det är oproportionerligt. Av förfrågningsunderlaget framgår det att de upphandlande myndigheterna har ett varierande behov av mindre frekventa produkter och att detta ställer krav på att en anbudsgivare har ett brett utbud för övrigt sortiment inom respektive produktgrupp. Enligt förvaltningsrättens mening är det aktuella kravet i punkt 4.1 ett så kallat kvalificeringskrav som får anses syfta till att ge de upphandlande myndigheterna möjlighet att redan vid anbudsfasen kontrollera att anbudsgivarna har möjlighet att tillhandahålla sådana produkter som de upphandlande myndigheterna kan komma att vara i behov av. Kravet kan därmed inte sägas vara onödigt. Med hänsyn till det av de upphandlande myndigheterna beskrivna syftet kan kravet inte heller anses vara oproportionerligt. Förvaltningsrätten finner inte skäl att frångå den bedömning som rätten tidigare gjort utan anser att kravet är tydligt och inte lämnar något utrymme för anbudsgivaren att offerera produkter och samtidigt underlåta att inlämna prislister för dessa. Angående vad Thule Möbler "parentetiskt" lagt till om kravet på ordinarie prislista har krav av sådant innehåll tidigare godtagits i praxis (jfr Kammarrätten i Stockholms mål 3490-13). Vad Thule Möbler har anfört i denna del visar därmed inte att det aktuella kravet är oförenligt med någon bestämmelse i LOU.

Thule Möbler har inte har lämnat prislister avseende övrigt sortiment. Mot bakgrund härav, samt med beaktande det ovan konstaterade, har de upphandlande myndigheterna därmed förfarit korrekt genom att inte kvalificera bolaget. Thule Möbler har dock anfört att bolaget borde ha givits möjlighet att komplettera sitt anbud. Förvaltningsrätten konstaterar att be-

stämmelserna i 9 kap. 8 § LOU endast ger upphandlande myndighet en möjlighet att begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Någon obligatorisk rätt för en anbudsgivare att få komplettera sitt anbud finns således inte. Förvaltningsrätten anser inte att det Thule Möbler har anfört visar att de upphandlande myndigheterna, genom att inte låta bolaget komplettera sitt anbud, har brutit mot de allmänna principerna i LOU. Det saknas därmed förutsättningar för att på dessa grunder besluta om åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU.

Slutligen konstaterar förvaltningsrätten att det Thule Möbler har anfört om de upphandlande myndigheternas processföring i mål nr 6268-14 inte ger stöd för att de upphandlande myndigheterna brutit mot någon bestämmelse i LOU.

Mot bakgrund av det ovanstående finner förvaltningsrätten att vad Thule Möbler har anfört i målet inte kan leda till att någon åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU blir aktuell. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Magnus Wickström

Föredragande har varit Christine Lindström.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.